

Motion om lekvärdesfaktorer för förskolor

Idag byggs och kommer det att byggas flera förskolor i Staffanstorps kommun. Marken för lekytor och fria aktiviteter är ofta begränsad. En genomsnittlig liten gård kan genom förbättringar nå upp till en lika hög lekvärdesfaktor som en större gård.

Genom att arbeta med innehållet på förskolegårdarna kan en god vistelsemiljö åstadkommas även på många av de små gårdarna. Med god planering behöver barnens miljö varken bli dålig eller ekonomiskt kostbar.

Malmö kommun (bilaga 1) har sedan några år tillbaka tillämpat en metod för bedömning av lekvärde av sina förskolor. Lekvärdesfaktorer är avsedda att användas vid granskning av bygglovsritningar av förskolegårdar inför bygglovsgivning och som ett underlag vid framtagande av nya detaljplaner.

Det är viktigt att utveckla gårdens och lek miljöns innehåll och kvaliteter. Om gårdens innehåll och lekvärdeskvaliteter är goda, kan en spännande och utvecklande miljö uppnås även på en något mindre förskolegård.

Lekvärdesfaktorer består av riktlinjer för lekkvaliteten för förskolebarnens utemiljöer. Kvalitetsaspekter poängsätts. Detta kan göras även på befintliga gårdar men framför allt på framtida gårdar. Utifrån poängen så ser man på i vilken mån de uppfyller målen för att utgöra en acceptabel förskolemiljö.

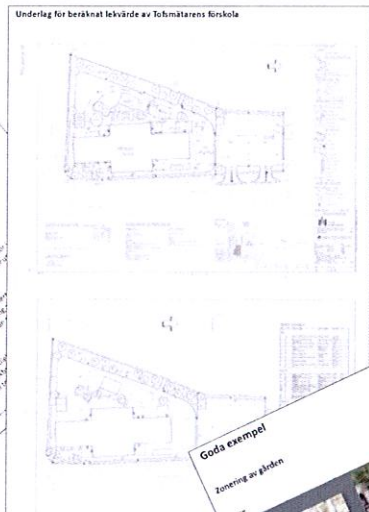
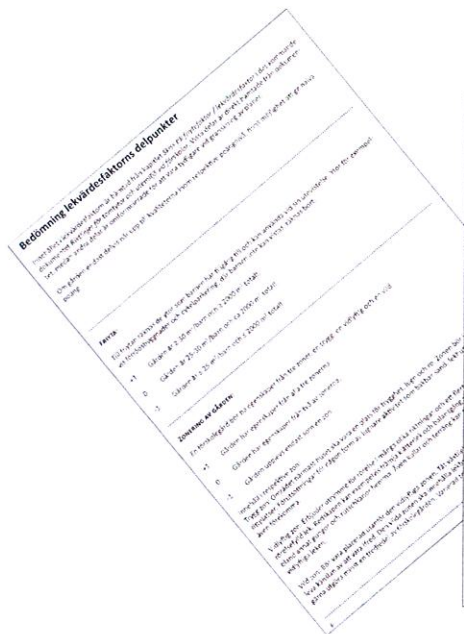
Lekvärdet är ett tydligt sätt att värdera en väl genomtänkt förskolegård. Det gör mjuka värden tydligare och lättare att förstå och lättare att kräva.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag

- att Staffanstorps kommun tar fram ett motsvarande dokument,
- att Staffanstorps kommun använder sig av riktlinjerna i dokumentet både på befintliga förskolor samt framtida förskolor.

För Socialdemokraterna
Staffanstorp 2016-06-08

Carina Dilton (S)

metod:

- bedömning av lekvärdesfaktorns delpunkter
- Ett exempel

Bedömning av lekvärdesfaktorns delpunkter

Innehållet i lekvärdesfaktorn är hämtad från kapitlet *Lekvärdesfaktor* i dokumentet *Utemiljö vid förskolor i Malmö - ett verktyg för planering, utformning och bygglovgranskning* framtaget i en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representanter från Miljöförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Gatukontoret och Stadsfastigheter och förskoleverksamheten i Malmö stad samt Malmö Naturskola. Vissa delar är direkt hämtade från dokumentet, medan andra är omformulerade för att enklare kunna användas vid granskning av situationsplaner för förskolor.

Om gården endast delvis når upp till kvaliteterna inom respektive poängnivå, kan halva poäng ges.

.....

FRIYTA:

Till friytan räknas de ytor som barnen har tillgång till och kan använda vid sin utevistelse. Ytor för exempelvis förrådsbyggnader, bil- och cykelparkering och ytor för leveranser där barnen inte kan vistas, räknas bort.

- +1 Gården är ≥ 30 m²/barn och ≥ 2000 m² totalt.
 - 0 Gården är 25-30 m²/barn och ca 2000 m² totalt.
 - 1 Gården är ≤ 25 m²/barn och ≤ 2000 m² totalt.
-

ZONERING AV GÅRDEN:

En förskolegård bör ha egenskaper från tre zoner, en trygg, en vidlyftig och en vild.

- +1 Gården har egenskaper från alla tre zonerna.
- 0 Gården har egenskaper från två av zonerna.
- 1 Gården upplevs endast som en zon.

Innehåll i respektive zon:

Trygg zon: Området närmast huset ska vara en plats för trygghet, lugn och ro. Zonen bör innehålla bord och sittplatser. Förutsättningar för någon form av lugnare aktivitet som bakbar sand, lekhus eller odlingar bör även förekomma.

Vidlyftig zon: Erbjuder utrymme för rörelse i många olika riktningar och ett flertal redskap som främjar en rörelsefylld lek. Redskapen kan exempelvis främja klätterlek och balansgång av olika slag. I denna zon hör bland annat gungor och rutschkanor hemma. Även kullar och terräng kan skapa förutsättningar för den vidlyftiga leken.

Vild zon: Bör vara placerad utanför den vidlyftiga zonen. Tät växtlighet ska ge möjlighet för barnen att uppleva känslan av att vara ifred. Den vilda zonen ska innehålla lekbar vegetation med buskar och träd och ska gärna utgöra minst en tredjedel av förskolegården. Varierad topografi förstärker den vilda karaktären.

.....

TILLGÄNGLIGHET:

- +1 Rörelsehindrade kan ta sig runt förskolebyggnaden och ut på stora delar av gården, till områden i alla förskolegårdens zoner. Markmaterialet möjliggör att rörelsehindrade kan komma intill de flesta av gårdens lekredskap. Ett flertal av lekredskapen är möjliga för rörelsehindrade att använda på egen hand. Färgsättning med kontraster ökar orienterbarheten för barn och vuxna med nedsatt syn.
 - 0 Rörelsehindrade kan röra sig runt byggnaden och utnyttja en större del av gården på egen hand. Det ska finnas exempel på lekredskap som är tillgängliga även för funktionshindrade.
 - 1 Rörelsehindrade kan inte ta sig runt byggnaden på egen hand. På grund av markens utformning kommer rörelsehindrade inte fram till lekredskapen och kan heller inte använda dessa.
-

VEGETATION OCH TOPOGRAFI:

- +1 Minst hälften av gården har varierad topografi. Det finns ytor med naturlig vegetation eller planterad varierad vegetation som går att leka i. Det finns platser för lek i såväl soliga lägen som i skugga.
 - 0 Gård med enstaka kulle. Den största delen av vegetationen går inte att leka i, men en del av vegetationen är lekbar. Delar av gården ligger i skugga.
 - 1 Platt gård med vegetation som inte går att leka i. I stort sett hela gården har samma solförhållanden. Den är antingen solbelyst eller ligger i skugga.
-

INTEGRATION AV LEKUTRUSTNING I FÖRSKOLEGÅRDENS LANDSKAP:

- +1 På ett flertal ställen finns exempel på lekredskap som är integrerade i landskapet. Dessa står således inte inom inramade ytor för lek. Naturliga partier av gårdens landskap kan användas som lekutrustning.
 - 0 Det finns lekredskap som är integrerade i landskapet, men de flesta står inom avgränsade områden utan kontakt med det omkringliggande landskapet.
 - 1 I princip all lekutrustning står inom inramade lekområden. Landskapet utanför detta erbjuder en torftig lekmiljö.
-

MÖJLIGHET TILL OMVÄRLDSFÖRSTÅELSE:

- +1 Gården förändras under året och det finns olika saker för barnen att göra här under de olika årstiderna. Det finns löst material för barnen att använda och möjlighet för konstruktionslek med exempelvis vatten och sand. Det finns odlingsmöjligheter på gården och någon naturlig/vild miljö där barnen kan följa kretsloppet.

- 0 Ett flertal naturliga inslag på gården förändras med årstiderna. Delar av gården är möjliga för barnen att undersöka och påverka. Det finns någon form av praktiskt exempel på hur omvärlden fungerar, exempelvis odling.
 - 1 Den största delen av gården är hårdgjord och inte möjlig att påverka. Färdiga lekredskap och anvisade lekytor styr leken.
-

UTSIKT ÖVER GRÖNSKA / SAMSPEL MELLAN UTE OCH INNE:

- +1 Både små och stora barn har god utsikt över grönska. Lågt placerade fönster gör att barnen kan se rakt ut. Utgångar till gården finns från såväl kapprum, som från verksamhetsrummen. Direktkontakten gör det lätt att flytta ut den pedagogiska verksamheten.
 - 0 Barnen kan uppleva grönska inifrån avdelningarna. Direktutgångar finns från kapprummen till gården.
 - 1 Ingen eller nästan ingen grönska upplevs inifrån avdelningarna. Det finns inga direktutgångar till gården utan barnen måste invänta personal för att få tillgång till gården i dess helhet.
-

Exempel på beräknat lekvärde: Exempel förskola

FRIYTA:

Fastigheten är ca 6000 m². Parkering för bil och cykel upptar 92,5 m². Då ytan för huvudbyggnaden räknas bort blir den tillgängliga lekytan ca 5450 m² stor. Förskolan är planerad för 100 barn. Detta baseras på att förskolan har fyra avdelningar och en uteavdelning. Friytan blir då 54,5 m² per barn.

+1 p

ZONERING AV GÅRDEN:

En trygg zon med sittplatser och bord, sandlek och minirutschkana ligger närmast huset. Utanför den trygga zonen, främst öster om byggnaden, finns en vidlyftig zon med olika former av lekredskap för rörelsefylld lek såsom cykelslinga, klippt platt gräsyta och kullar med högt gräs. Vid gårdens nordöstra hörn och delvis utmed gårdens södra sida, finns lekbuskage med buskar och träd vilka utgör gårdens vilda del.

+1 p

TILLGÄNGLIGHET:

Även rörelsehindrade kan röra sig runt huset och ut på en större del av gården på en gång av stenmjöl. Sandlådor har bord mellan sandyta och hårdgjord yta. Förutom ett lekhus står samtliga lekredskap i sand eller på gräs, vilket gör dem otillgängliga för rörelsehindrade. Den trygga och den vidlyftiga delen är tillgänglig medan endast kanten av den vilda zonen är tillgänglig för rörelsehindrade.

0 p

VEGETATION OCH TOPOGRAFI:

Gården har såväl kullar som träd och buskar som går att leka i. Gården har även utrymme för odling.

+1 p

INTEGRATION AV LEKTRUSTNING I LANDSKAPET:

Hinderbana, stockar, lekhus och vattenlek är integrerade i landskapet, medan den större delen av lekutrustningen står inom avgränsade områden. Dessa områden omges i stor utsträckning av växtlighet och genom stocksargar och stubbar vävs de avgränsade lekytorna ihop med landskapet.

+0,5 p

MÖJLIGHET TILL OMVÄRLDSFÖRSTÅELSE:

Årstidernas förändringar tydliggörs genom den blandade växtligheten. Utrymme för odling och buskar och träd med ätbara frukter och bär är en viktig tillgång. Högt gräs ger plats till småkryp, vilka bidrar till omvärldsförståelsen. Genom vatten- och sandlek möjliggörs konstruktionslek.

+1 p

UTSIKT ÖVER GRÖNSKA / SAMSPEL MELLAN UTE OCH INNE:

Byggnadens fönster är placerade lågt så att både små och stora barn kan se ut. Det finns dörrar från såväl kapprummen som från aktivitetsrummen, vilket gör att verksamheten lätt kan flytta ut.

+1 p

Total poäng: +5,5